

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Лозова О.В., канд. екон. наук, доц.

Ляшенко О.П., здоб. ВО

Полтавський університет економіки і торгівлі

Логістичні процеси на підприємстві є багатоаспектними та охоплюють широкий спектр діяльності, спрямованої на забезпечення ефективного руху товарів, послуг та інформації від постачальників до кінцевих спочивачів, перетворюючи цей рух у постійні та стабільні логістичні потоки. Вони включають управління запасами, транспортування, складування, обробку замовлень та якісне обслуговування клієнтів. Основна мета логістики полягає в тому, щоб забезпечити наявність необхідних товарів у потрібний час і в потрібному місці, мінімізуючи витрати та максимізуючи задоволення потреб клієнтів. Ефективна логістика сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства, оскільки дозволяє швидко реагувати на зміни попиту та забезпечувати високу якість обслуговування. Важливими аспектами є також прогнозування попиту, планування маршрутів доставки та використання сучасних технологій для відстеження вантажів і управління запасами, що дозволяє оптимізувати витрати на зберігання та транспортування, а також уникнути затримок і втрат продукції.

Система управління логістичними процесами на підприємстві є ключовим елементом для забезпечення ефективної діяльності та конкурентоспроможності. Вона включає в себе планування, організацію, контроль та оптимізацію всіх логістичних операцій, таких як закупівля, зберігання, транспортування та розподіл товарів. Ефективне управління логістикою дозволяє знизити витрати, підвищити якість обслуговування клієнтів та забезпечити своєчасну доставку продукції.

В умовах сучасних викликів, таких як глобалізація, технологічні зміни та екологічні стандарти, підприємства повинні адаптувати свої логістичні системи до нових вимог ринку. Це включає впровадження інноваційних технологій, таких як автоматизація процесів, використання інформаційних систем для управління ланцюгами постачання та застосування екологічно чистих методів транспортування. Таким чином, система управління логістичними процесами стає важливим інструментом для досягнення стратегічних цілей підприємства та забезпечення його сталого розвитку. Війна суттєво вплинула на логістичні процеси українських компаній, змусивши їх адаптуватися до нових умов. Визначимо найбільш суттєві та ключові з них, на нашу думку:

- переформатування логістичних маршрутів, що відбувається вимушено через блокування морських портів, які до війни обробляли значну частину експорту, компанії змушені були переорієнтувати вантажопотоки на залізничний та автомобільний транспорт;
- зміна складських умов та релокація логістичних центрів, оскільки багато компаній перемістили свої склади на захід України, де не було

достатньо складських площ, що в свою чергу призвело до необхідності швидкого створення нових логістичних центрів;

– ускладнення логістичних операцій через численні блокпости, комендантська година та ризик атак ускладнюють перевезення вантажів. Компанії змушені планувати запасні маршрути та враховувати безпекові питання;

– зростання вартості логістичних послуг через підвищений попит на альтернативні маршрути та обмежену пропускну спроможність, ціни на логістичні послуги значно зросли;

– оптимізація запасів, оскільки компанії відмовляються від накопичення великих запасів через ризик їх втрати під час атак, що змушує їх частіше поповнювати запаси, що ускладнює логістичні процеси;

– використання дунайських портів через збільшення вантажопереробки у портах на Дунаї стало важливим кроком для підтримки експорту, хоча їх пропускну спроможність значно менша порівняно з морськими портами.

Вище зазначені зміни вимагають від компаній гнучкості та швидкої адаптації до нових умов, що є важливим для підтримки економічної стабільності країни в умовах війни.

Ефективне управління логістичними процесами в українських компаніях потребує комплексного підходу, особливо в умовах війни. Важливо враховувати як зовнішні, так і внутрішні фактори, що впливають на логістичну систему. Зовнішні фактори включають зміни в економічному середовищі, регуляторні вимоги та безпекові ризики. Внутрішні фактори охоплюють організаційну структуру, технологічні можливості та кадровий потенціал компанії.

Для оптимізації логістичних процесів слід зосередитися на плануванні та прогнозуванні, враховуючи можливі ризики та безпекові питання. Важливо також коригувати логістичні процеси в реальному часі, адаптуючись до змін у зовнішньому середовищі. Управління запасами має бути гнучким, з урахуванням багатоваріантності постачання та можливих перебоїв у ланцюгах постачання. В умовах війни особливу увагу слід приділяти безпеці логістичних операцій. Це включає розробку альтернативних маршрутів, використання сучасних технологій для моніторингу та управління логістичними процесами, а також забезпечення безпеки персоналу та вантажів.

Інформаційні джерела:

1. Шимановська-Діанич, Л., Педченко, Н., & Лозова, О. (2024). Проактивність в умовах діджиталізації економіки: удосконалення бізнес-процесів вітчизняних підприємств під час війни. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки», (2 (112), 109-116. URL: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-2-16> (дата доступу: 13.10.2024 р.)

2. Шимановська Л.М., Лозова О.В. Вплив цифрової зрілості на трансформацію бізнес-процесів підприємств в умовах економіки України // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2024. № 2 (72). с. 74-85 URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2024/No2/74.pdf> (дата доступу: 13.10.2024 р.)